

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

REVUE HELLÉNIQUE
DES DROITS DE L'HOMME

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

64

2015

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ
ΑΘΗΝΑ-ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ
ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

REVUE HELLÉNIQUE DES DROITS DE L'HOMME

REVUE TRIMESTRIELLE
DES LIBERTÉS PUBLIQUES ET DES DROITS SOCIAUX

Ιδρυτής - Fondateur
PETROS J. PARARAS
Vice-Président émérite
du Conseil d'État,
Professeur de droit public

Κυκλοφόρησαν και οι κάτωθι “Τόμοι εκτός Σειράς”

I/2003: Κράτος δικαίου και προστατευόμενη εμπιστοσύνη

II/2004: Δικαιοσύνη και Δικαιώματα του Ανθρώπου

[J. Rawls - J. Habermas] – Το εθιμικό διεθνές δίκαιο

III/2005: Κράτος δικαίου και αρχή της αναλογικότητας (α' μέρος)

IV/2006: Κράτος δικαίου και αρχή της αναλογικότητας (β' μέρος)

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΤΟΜΟΣ XVII

N° 64/2015

Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ν. ΑΓΓΕΛΗΣ, δ.ν., ΧΡ. ΑΚΡΙΒΟΠΟΥΛΟΥ, δ.ν., Β. ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗΣ, *πάρεδρος ΣτΕ*, ΧΑΡΑΛ. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ, *αναπλ. καθηγητής (Πάτρα)*, ΘΕΟΔ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ, *επικ. καθηγήτρια (Αθήνα)*, ΕΥΘ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ, *σύμβουλος ΣτΕ*, Θ. ΑΡΑΒΑΝΗΣ, *πάρεδρος ΣτΕ*, Δ. ΒΑΝΔΩΡΟΣ, *πάρεδρος ΣτΕ*, Δ. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ, *εισηγητής ΣτΕ*, ΣΠ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, *επίκουρος καθηγ. Νομικής Αθηνών*, Μ. ΓΑΒΟΥΝΕΛΗ, *λέκτωρ Νομικής Αθηνών*, Γ. ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ, *επίκουρος καθηγ. Νομικής Αθηνών*, ΙΩΑΝ. ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ, *αναπλ. καθηγητής (Αθήνα)*, Γ. ΔΕΛΛΗΣ, *επίκουρος καθηγ. Νομικής Αθηνών*, ΙΩΑΝ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, *εισηγητής ΣτΕ*, Δ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΙΔΗΣ, *πάρεδρος ΣτΕ*, Π. ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ, *επικ. καθηγητής (Αθήνα)*, ΕΛΕΝΗ ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, *επίκουρη καθηγήτρια Νομικής ΔΠΘ*, ΓΕΩΡΓ. ΚΑΜΙΝΗΣ, *επικ. καθηγητής (Αθήνα)*, Ι. ΚΑΡΚΑΛΗΣ, *πάρεδρος Ελεγκτ. Συν., διδ. Παντείου*, ΗΛ. ΚΑΣΤΑΝΑΣ, δ.ν., *Νομ. Υπηρεσία Υπ. Εξωτερικών*, Γ. ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ, *καθηγητής ΔΠΘ*, ΑΝΤ. ΚΕΧΡΗΣ, *δικηγόρος, δ.ν.*, ΒΑΣ. ΚΟΝΔΥΛΗΣ, δ.ν., Κ. ΚΟΝΙΑΤΣΙΩΤΟΥ-ΚΟΛΛΙΑ, *πάρεδρος ΣτΕ*, ΞΕΝ. ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ, *καθηγητής Πανεπ. Πελοπ.*, ΣΤΑΥΡ. ΚΤΙΣΤΑΚΗ, *πάρεδρος ΣτΕ, αναπλ. καθηγ. (Κομοτηνή)*, ΕΙΡΗΝΗ ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ, δ.ν., ΣΤΑΥΡ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ, *πάρεδρος ΣτΕ*, ΗΛ. ΜΑΖΟΣ, *πάρεδρος ΣτΕ*, ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ, *εισηγητής ΣτΕ*, ΜΑΡΙΑ ΜΑΡΟΥΔΑ, *δικηγόρος, LL.M διεθνούς δικαίου*, Ν. ΜΗΛΙΩΝΗΣ, *σύμβουλος Ελεγκτ. Συν., διδ. πολ. επ.*, ΙΩΑΝ. ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, *εισηγητής ΣτΕ*, ΧΡ. ΜΟΥΚΙΟΥ, *δικηγόρος, δ.ν.*, ΜΕΛ. ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ, *λέκτωρ (Πάντειο)*, Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ, δ.ν., ΔΗΜ. ΜΠΕΛΑΝΤΗΣ, δ.ν., ΟΛΓΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, *πάρεδρος ΣτΕ*, δ.ν., ΧΡ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ, *εισηγητής ΣτΕ*, ΞΕΝ. ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ, *επικ. καθηγητής (Θεσσαλία)*, ΧΑΡΗΣ ΠΑΠΑΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ, *επικ. καθηγητής Νομικής (Κύπρος)*, ΕΥΓ. ΠΡΕΒΕΔΟΥΡΟΥ, *επικ. καθηγήτρια ΑΠΘ*, ΒΑΣ. ΣΑΡΑΝΤΗ, δ.ν., ΧΡ. ΣΙΤΑΡΑ, *πάρεδρος ΣτΕ*, ΕΥΣΤ. ΣΚΟΥΡΑ, *εισηγήτρια ΣτΕ*, ΑΘΑΝ. ΣΥΚΙΩΤΟΥ-ΑΝΔΡΟΥΛΑΚΗ, *λέκτωρ ΔΠΘ*, ΓΕΩΡΓ. ΣΩΤΗΡΕΛΗΣ, *αναπλ. καθηγητής (Αθήνα)*, Μ. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ, *πάρεδρος ΣτΕ*, ΜΑΡΙΑ ΤΕΛΑΛΙΑΝ, *νομ. σύμβουλος Υπ. Εξωτερικών*, ΕΥΑΓΓ. ΤΖΙΡΑΚΗ, *Πάρεδρος ΣτΕ, ΔΜΣ Δημ. Δικαίου*, ΔΗΜ. ΤΟΜΑΡΑΣ, *πάρεδρος ΣτΕ*, δ.ν., ΑΛ. ΤΡΑΝΤΑ, *διδ. ν.*, Γ. ΤΡΑΝΤΑΣ, δ.ν., ΜΑΡΑ. ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΙΩΤΗ, *πάρεδρος ΣτΕ*, ΣΤ. ΤΣΑΚΥΡΑΚΗΣ, *επικ. καθηγητής (Αθήνα)*, ΧΑΡΑΛ. ΤΣΙΛΙΩΤΗΣ, δ.ν., *LL.M. (Heidelberg)*, ΔΙΟΝ. ΦΙΛΙΠΠΟΥ, *επικ. καθηγητής (Κομοτηνή)*, ΑΛΤΑΝΑ ΦΙΛΟΥ, δ.ν., *ερευνήτρια (Heidelberg)*, ΠΗΝ. ΦΟΥΝΤΕΔΑΚΗ, *καθηγήτρια (Πάντειο)*, Ν. ΦΡΑΓΚΑΚΗΣ, *δικηγόρος*, ΒΑΣ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ, *αναπλ. καθηγητής (Κομοτηνή)*.

Γραμματεία

ΧΑΡΑΛ. ΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ, ΕΥΘ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ, ΣΠ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ, Γ. ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ, ΞΕΝ. ΚΟΝΤΙΑΔΗΣ, Κ. ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗΣ, Δ. ΤΟΜΑΡΑΣ, ΒΑΣ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Επιστημονική Επιτροπή

Ν. ΑΛΙΒΙΖΑΤΟΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, Ν. ΒΑΛΤΙΚΟΣ, *πρ. δικαστής ΕΔΔΑ*, ΑΠ. ΓΕΡΟΝΤΑΣ, *αναπλ. καθηγητής (Κομοτηνή)*, Κ. ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ, *ακαδημαϊκός*, ΤΖ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΥ - ΣΤΡΑΓΓΑ, *καθηγήτρια (Αθήνα)*, ΝΙΚΗ ΚΑΛΤΣΟΓΙΑ - ΤΟΥΡΝΑΒΙΤΗ, *καθηγήτρια (Πάντειο)*, ΑΡΓ. ΚΑΡΡΑΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, Γ. ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ, *ομ. καθηγητής (Αθήνα)*, Φ. ΚΟΖΥΡΗΣ, *καθηγητής (Θεσσαλονίκη)*, ΔΗΜ. ΚΟΝΤΟΓΩΡΓΑ-ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, *καθηγήτρια (Θεσσαλονίκη)*, ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΚΟΥΛΗ - ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ, *δικηγόρος*, Κ. ΚΡΕΜΑΛΗΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, Π. ΛΑΖΑΡΑΤΟΣ, *καθηγητής Νομικής (Αθήνα)*, ΑΝΔΡ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ, *αναπλ. καθηγητής (Πάντειο)*, Σ. ΛΥΤΡΑΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, ΑΡ. ΜΑΝΕΣΗΣ, *ακαδημαϊκός*, Γ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ, *ακαδημαϊκός*, Κ. ΜΑΥΡΙΑΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, ΕΛΙΣ. ΜΠΕΣΙΛΑ - ΜΑΚΡΙΑΗ, *καθηγήτρια (Πάντειο)*, ΑΝΤ. ΜΠΡΕΔΗΜΑΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, ΗΛ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, *καθηγητής (Πάντειο)*, ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΠΑΣΑΒΒΑΣ, *δικαστής στο ΠΕΚ*, ΠΕΤΡ. ΠΑΡΑΡΑΣ, *αντιπρόεδρος ΣτΕ*, *καθηγητής (Κομοτηνή)*, ΠΡΟΚ. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, ΣΤ. ΠΕΡΡΑΚΗΣ, *καθηγητής (Πάντειο)*, ΧΡ. ΡΟΖΑΚΗΣ, *δικαστής στο ΕΔΔΑ*, ΕΜΜ. ΡΟΥΚΟΥΝΑΣ, *ακαδημαϊκός*, Ι. ΣΑΡΜΑΣ, *σύμβουλος Ελ. Συν.*, δ.ν., ΕΠ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, *ακαδημαϊκός*, ΔΙΟΝ. ΣΠΙΝΕΛΛΗΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, ΦΙΛ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, ΠΕΤΡΟΣ ΣΤΑΓΚΟΣ, *καθηγητής (Θεσσαλονίκη)*, ΑΝΑΣΤ. ΤΑΧΟΣ, *καθηγητής (Θεσσαλονίκη)*, ΣΤΑΜ. ΤΖΙΤΖΗΣ, *Directeur de recherches CNRS και (Paris II)*, ΣΠ. ΦΛΟΓΑΪΤΗΣ, *καθηγητής (Αθήνα)*, ΑΡΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΑΚΗΣ, *καθηγητής (Κομοτηνή)*, Κ. ΧΡΥΣΟΓΟΝΟΣ, *καθηγητής (Θεσσαλονίκη)*.

Comité Scientifique

FRANCESCO D' AGOSTINO, *professeur (Rome)*, PH. ARDANT, *professeur (Paris II)*, G. COHEN-JONATHAN, *professeur (Paris II)*, JEAN-PAUL COSTA, *juge à la Cour Europ. des Droits de l'Homme*, EMM. DECAUX, *professeur (Paris II)*, FR. DELPÉREE, *professeur (Louvain la Neuve)*, *membre de l'Institut de France*, CHANTAL DELSOL, *professeur (Univ. de Marne-La-Vallée)*, PIERRE DELVOLVÉ, *professeur (Paris II)*, THOMAS DOURAKI, *Docteur en droit, conseiller juridique au Ministère de l'Économie nationale (Athènes)*, GUILLAUME DRAGO, *professeur (Paris II)*, LOUIS FAVOREU, *professeur (Aix-Marseille)*, PAULO FERREIRA DA CUNHA, *professeur (Portugal)*, JEAN-FR. FLAUSS, *professeur (Paris II)*, M. FROMONT, *professeur (Paris I)*, YVES GAUDEMET, *professeur (Paris II)*, JEAN GICQUEL, *professeur (Paris I)*, MARY ANN GLENDON, *professeur (Harvard Law School)*, PETER HÄBERLE, *professeur (Bayreuth)*, JOSEF ISENSEE, *professeur (Bonn)*, JEAN-J. ISRAEL, *professeur (Paris XII)*, PHILIP KUNIG, *professeur (Berlin)*, ANDRÉE LAJOIE, *professeur (Montréal)*, PIERRE LAMBERT, *vice - président de l'Institut International des Droits de l'Homme - René Cassin*, MASS. LUCIANI, *professeur (Rome)*, JEAN MORANGE, *professeur (Paris II)*, ALAIN RENAUT, *professeur (Paris IV)*, GEORG RESS, *professeur, juge à la Cour Europ. des Droits de l'homme*, DOM. ROUSSEAU, *professeur (Montpellier I)*, CHRIST. STARCK, *professeur (Göttingen)*, FR. SUDRE, *professeur (Montpellier)*, PAUL TAVERNIER, *professeur (Paris Sud)*, FR. TERRÉ, *professeur, membre de l'Institut de France*, MICHEL TROPER, *professeur (Paris X)*, M. VERPEAUX, *professeur (Paris I)*, JOSÉ WOEHRLING, *professeur (Montréal)*, ELIS. ZOLLER, *professeur (Paris II)*, MANFR. ZULEEG, *professeur (Frankfurt am Main)*.

Direction

ANT. BREDIMAS, P. PARARAS, EP. SPILIOTOPOULOS

PHIL. SPYROPOULOS, SP. FLOGAΪΤIS

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Έκδοση/διαχείριση

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΑΚΚΟΥΛΑ Α.Ε. – ΑΘΗΝΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Γραφεία Αθήνας

• Ιπποκράτους 23, Τ.Κ. 10679, τηλ.: 210 33.87.500 - fax: 210 33.90.075

Γραφεία Θεσσαλονίκης

• Φράγκων 1, Τ.Κ. 54626, τηλ.: 2310 535.381 - fax: 2310 546.812
• Εθνικής Αμύνης 42, Τ.Κ. 54621, τηλ.: 2310 244.228-9 - fax: 2310 244.230

<http://www.sakkoulas.gr> • info@sakkoulas.gr

Ετήσια συνδρομή

Φυσικά πρόσωπα 75 €, Εταιρίες 120 €

Φοιτητές / Δικαστές / Ασκοούμενοι 55 €, Συνδρομή εξωτερικού 140 €

Τιμή τεύχους: 25 €

ISSN: 1108-4456 Κυκλοφορία: 3μηναία

Κείμενα για δημοσίευση (δισκέττα και δύο τυπωμένα αντίτυπα), καθώς και βιβλία ή ανάτυπα για παρουσίαση αποστέλλονται στη διεύθυνση:
Πέτρος Ι. Παραράς, Πατησίων 67, 104-34 Αθήνα, τηλ. 210 8210840
ή στο e-mail: libertas@otenet.gr

Τα αποστελλόμενα κείμενα δεν επιστρέφονται

REVUE HELLÉNIQUE DES DROITS DE L'HOMME

Édition plurilingue

Éditeur: SAKKOULAS PUBLICATIONS S.A.

23, rue Ippokratous, GR-10679 Athènes
tél.: +30 2103387500 • fax: +30 2103390075

<http://www.sakkoulas.gr> • e-mail: info@sakkoulas.gr

Manuscripts et livres doivent être adressés à:

Petros Pararas, professeur de droit public
67, rue Patission, Athènes (104-34), Grèce. Tél.: 210 8210840 • FAX: 210 8234085
e-mail: libertas@otenet.gr

© Petros J. Pararas

Σύντμηση για παραπομπές: ΔΤΑ Ν° 64/2015, σελ.

Cette REVUE peut être citée: RHDH Ν° 64/2015, p.

257 AMARTYA SEN *Στοιχεία για μια Θεωρία των Ανθρωπίνων*
Εισαγωγή - Μετάφραση Δικαιωμάτων.
 ΑΝΤΩΝΗΣ ΜΑΚΡΥΔΗΜΗΤΡΗΣ

311	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΑΝΤΖΟΥΦΑΣ	<u>Οικονομική κρίση και συνταγματικοί θεσμοί.</u>
327	ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΤΟΜΑΡΑΣ	Λαϊκή κυριαρχία, εθνική κυριαρχία και αντιπροσωπευτικό σύστημα.

351 ΠΑΝΟΣ ΛΑΖΑΡΑΤΟΣ / *Η φορολόγηση των ενεργειακών προϊόντων και της*
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ *ηλεκτρικής ενέργειας. Ζητήματα ευρωπαϊκού και*
συνταγματικού δικαίου.

391	PIERRE LAMBERT	<i>L'application de la Charia en Grèce? En marge de l'affaire Chatitzé Molla Sali c. la Grèce.</i>
394	ΧΡΙΣΤΙΝΑ Μ. ΑΚΡΙΒΟΠΟΥΛΟΥ / ΔΕΣΠΟΙΝΑ Α. ΤΖΙΟΛΑ	<i>Το δικαίωμα στην προεμφυτευτική γενετική διάγνωση στη νομολογία του ΕΔΔΑ. Με αφορμή την ΕΔΔΑ Costa & Pavan κατά Ιταλίας Νº 54270/2010, 28 Αυγούστου 2012.</i>
406	ΕΔΔΑ	<i>Costa-Pavan κ. Ιταλίας (28.8.2012).</i>
415	ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Γ. ΜΠΑΛΤΑ	<i>Η μη αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων ανά διετία κατά το άρθρο 41 παρ.</i>

		<i>1 του ν. 1249/1982, ως παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας. ΣτΕ Ολ. 4003/2014.</i>
422	ΣΟΦΙΑ ΜΗΤΣΙΟΠΟΥΛΟΥ	<i>Αντικειμενικές αξίες ακινήτων. Αποφάσεις ΣτΕ Ολ 4003/2014 και ΣτΕ 86/2015 Β' Τμήμα.</i>
428	ΟΛΣΕ 4003/2014	<i>Αντικειμενικές αξίες ακινήτων.</i>
438	ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ Α. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ	<i>Αναστολή επί διαφορών με χρηματικό αντικείμενο. Επιτροπή Αναστολών ΣτΕ 496/2011.</i>
445	ΕπΑναστΣΕ 496/2011	<i>Διαφορές με χρηματικό αντικείμενο.</i>

IV. Βιβλιογραφία

453	<i>Α' Κριτικά Σημειώματα - Recensions</i>	PAOLO RIDOLA, <i>Τα θεμελιώδη δικαιώματα στην ιστορική εξέλιξη του συνταγματισμού</i> (Νίκος Γαρυπίδης). UTZ SCHLIESKY, <i>Souveränität und Legitimität von Herrschaftsgewalt. Die Weiterentwicklung von Begriffen der Staatslehre und des Staatsrechts im europäischen Mehrebenensystem</i>, (Ιωάννα Χατζοπούλου).
460	<i>Β' Παρουσιάσεις Βιβλίων</i>	